

De arabiske regeringer kan selv slå IS ned - hvis de vil

Det er arabisk ansvarsforflygtigelse at lade USA stoppe Islamisk Stats terror.

DEBATTØRER 11. SEP. 2014

ANDERS JERICHOW , seniorkorrespondent

Hvis arabiske regeringer vil lade USA føre krig imod den såkaldt kalifstyrede IS-bevægelse og selv vil nøjes med evt. at 'støtte' en amerikanskledet aktion, er det et dårligt varsel.

Det er dem, der primært er truet, ikke os i Vesten – selv om vi kan blive ramt af Islamisk Stats terror.

Det er de arabiske regeringer, der er nødt til at beslutte, om de vil hindre IS i at overtage Irak og Syrien og senere true andre stater. Det er deres samfund, ikke vores, der i første række er truet af religiøse ekstremister, intolerance og vold. Det er ren ansvarsforflygtigelse at lade USA anføre opgaven.

Saudi-Arabiens kongehus og de andre arabiske regeringer ved Den Persiske Golf er bevæbnet til tænderne. De råder over de samme bombefly og angrebshelikoptere som USA. De har også rigeligt råd, økonomisk, til at føre krig imod IS. Men spørgsmålet er, om de har politisk vilje.

LÆS OGSÅ [Obama: Jeg vil ikke tøve med at angribe IS i Syrien såvel som Irak](#)

Udenrigsministre for de arabiske Golfstater, Egypten og Jordan mødes i dag i Saudi-Arabien. De fleste har erfaring med at dukke nakken.

Da USA anførte krigen mod Iraks daværende diktator Saddam Hussein i 2003, var Kuwait og Qatar ene om at bidrage med åben pande. Reelt hjalp de alle sammen USA. Men de foretrak at lade, som om det var USA's krig.

Kuwait lod amerikanerne bruge en stor del af landet som militær opmarchplads for indrykningen i Irak. Og Qatar lod amerikanerne bruge en luftbase som kommando- og kontrolcenter. Men Saudi-Arabien lod USA bruge et andet anlæg til at udpege bombemål i Irak.

Bahrain lod USA bruge sin flådebase ved Manama. Emiraterne og Oman lod USA bruge andre lufthavne. Jordan lod USA sende specialtropper ind i Irak fra den jordanske ørken. Egypten lod USA bruge Suezkanalen til passage af militære fartøjer. Krigen kunne knap være ført uden dem. Alligevel foretrak de arabiske regeringer at lade, som om det ikke var deres beslutning eller deres krig.

Danmarks udenrigsminister, Martin Lidegaard, har i denne uge besøgt både Iran og Saudi-Arabien, som burde gå sammen om at løse IS-problemet. Det er i betydelig udstrækning deres stedfortræderkonflikt, som raser i Syrien og Irak, og som har skabt det vakuum, IS-bevægelsen har udnyttet.

LÆS OGSÅ Obama til IS: Der er ingen steder, I kan være sikre

Saudi-Arabien vil ikke lade sig belære af en dansk udenrigsminister om, at muslimer skal behandle andre muslimer ordentligt

Hvis Saudi-Arabien og Iran ville samarbejde, kunne de sikre, at både Syrien og Irak fik hver sin repræsentative regering. Saudi-Arabien kunne standse pengetilførsler til de klaner og kræfter, der er IS' rekrutteringsgrundlag. Iran kunne trække tæppet væk under det syriske diktatur og presse regeringen i Irak til et tværgående sunnitisk-shiitisk samarbejde, der er forudsætningen for at stoppe bevægelsen.

Den amerikanske udenrigsminister kan ikke rejse til Teheran uden at svække sit eget pres på det iranske præstestyre i striden om dets atomprojekt. En dansk udenrigsminister kan gøre forsøget på at få Iran og Saudi-Arabien til at samarbejde. Ingen andre vil tabe noget – ikke engang prestige – ved, at det mislykkes.

En dansk udenrigsminister kan også forsøge at få de to andre regionale hovedaktører i spørgsmålet om IS' fremfærd, Qatar og Tyrkiet, til at gå med i et opgør med den fundamentalistiske bevægelse. Hvis det mislykkes, har ingen centrale kræfter tabt noget.

Saudi-Arabien og Iran er grundlæggende enige om, at IS-bevægelsen er en trussel imod regional stabilitet. De deler også en modvilje mod selvstændighedstrangen i den kurdiske region, som det danske Folketing gerne vil beskytte.

Spørgsmålet er, om Saudi-Arabiens og Irans indbyrdes opgør om Den Persiske Golf og deres – og deres respektive allieredes – politisk-religiøse balance prioriteres højere end viljen til at stoppe IS?

Hvis deres modvilje imod hinanden er større end deres frygt for IS, vil de ikke selv tage ansvar for at kvæle bevægelsen. Så vil de lade USA klare IS – og begrænse deres egne bidrag mest muligt.

Det er et spil om magt, kun magt. Saudi-Arabien vil ikke lade sig belære af en dansk udenrigsminister om, at muslimer skal behandle andre muslimer ordentligt. Kongehuset vil kun trække på skulderen, hvis en dansk minister så meget som ymter, at Mellemosten har brug for tolerance og et inklusivt demokrati.

IS-bevægelsen nyder en vis tiltrækningskraft på unge ekstremister ude i verden – derfor kan den på lidt længere sigt også blive et problem i Europa.

Men hvis kaliffen skal stoppes, skal det ske i den arabiske verden, som hans bevægelse til stor ulykke æder sig ind på. Derfor må den arabiske verdens egne magthavere tage sig sammen.